

**Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 2
im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie
w roku szkolnym 2018/2019**

Opracował Zespół ds. Profilaktyki:

mgr Bożena Maciejok

mgr Gabriela Skrzypska

mgr Iwona Warzocha

mgr Anna Skierś

mgr Dorota Hudziec

mgr Agnieszka Czernecka

I. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Rozporządzeniu MENiS z dn. 15.01.2001 r. w sprawie udzielania zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. nr 13 z dnia 23 lutego 2001, poz. 110);
- Ustawie z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami;
- Ustawie z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami i nowelizacje z dn. 12 września 1996 – Dz. U. nr 127, poz. 593);
- Ustawie o systemie oświaty z dn. 7 września z dn. 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami z 21 stycznia, 18 lutego 2000 i 23 sierpnia 2001;
- Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu z dn. 9.11. 1995r;
- Rozporządzeniu MENiS z dn. 31.01.2003 w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem;
- Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. z późniejszymi zmianami;
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U.Nr 180, poz.1493/;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku;
- Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły i stopnia, kształcenia

ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej);

- Karta Nauczyciela;
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia itd.

II. Wprowadzenie do programu.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów, dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach.

Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Rady Samorządu Uczniowskiego.

1. Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły

1. Dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest człowiekiem społeczności szkolnej.
2. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
3. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
4. Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy naszych uczniów.
5. Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
6. Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.

Wizja szkoły

**„ Ucz się i rozwijaj wszechstronnie, by poznać siebie i innych,
a znajdziesz swoje miejsce w świecie.”**

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby. Jego realizacja ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności ze własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły. Nasi uczniowie będą świadomi nierozrwalnego współistnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami, Europejczykami i członkami swojej "małej ojczyzny". Będą szanować kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słusznych wyborów.

III. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. Założenia ogólne.

W szkole została dokonana integracja realizowanych dotychczas działań wychowawczych i działań profilaktycznych w obrębie jednolitego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka). Osobowości te pozostają w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka) i współdziałają

w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m. in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej.

Kluczową rolę w tak rozumianym procesie wspierania ucznia w rozwoju spełnia osoba wspierająca – czyli nauczyciel, który prezentuje w kontakcie wychowawczym sześć cech osobowych:

- świadomość siebie i swojego systemu wartości,
- doświadczanie emocji,
- dostarczanie wspomaganemu wzorców zachowań
- zainteresowanie ludźmi i problemami społecznymi,
- urzeczywistnianie zasad etycznych – istotna jest maksymalna transparentność norm moralnych charakteryzujących nauczyciela, przestrzeganie przez niego zasad życia społecznego oraz norm profesjonalnych;
- poczucie odpowiedzialności – obejmujące zarówno odpowiedzialność za własne działania, jak i za zachowania ucznia (proporcjonalnie do poziomu jego dojrzałości – uczeń nie może bowiem ponosić odpowiedzialności za zadania i działania, do których jeszcze nie dorósł).

Wychowawca winien posiadać również szereg umiejętności pozwalających mu wspierać wychowanka w rozwoju. Generalnie możemy mówić o trzech podstawowych grupach umiejętności wykorzystywanych do wspierania wychowanka w rozwoju:

- umiejętności służące rozumieniu wychowanka i okazywaniu mu zrozumienia, które stanowią podstawę relacji wychowawczej i umożliwiają osobiste spotkanie dwóch różnych osób;
- umiejętności służące zapewnianiu wychowankowi komfortu potrzebnego do budowania poczucia bezpieczeństwa, które umożliwiają wychowankowi wspieranemu przez wychowawcę podjąć ryzyko zmiany;
- umiejętności sprzyjające pozytywnemu działaniu wychowanka i wprowadzaniu przez niego zmian w swoim zachowaniu, dzięki którym wychowanek realizuje zadania rozwojowe, dzięki czemu cele wychowawcze zostają osiągnięte.

Profilaktyka wg. koncepcji Zbigniewa B. Gasia przyjmuje, że to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
 - inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka w środowisku szkolnym powinna spełniać 10 podstawowych zadań, takich jak:

- dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
- kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych;
- kształtowanie umiejętności intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny);
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów,;
- rozwijanie więzi z grupą społeczną;
- uczenie odpowiedzialności;
- rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego;
- kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych;
- wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Z powyższych informacji wynika, że wychowanie oraz profilaktyka jednoznacznie to procesy – choć odrębne – są ze sobą ściśle powiązane i muszą współistnieć.

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie

ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz specyfiki naszego szkolnego i lokalnego środowiska.

Cel ogólny: Wspieranie naturalnego rozwoju ucznia we wszystkich jego obszarach: fizycznym, emocjonalnym, intelektualnym, społecznym i duchowym zgodnie z przyjętym systemem wartości.

W działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoła realizuje przede wszystkim:

- a) Strategię wychowawczą polegającą na kształtowaniu pożądanych postaw społecznych
- b) Strategię edukacyjną polegającą na realizacji określonych zajęć psychoedukacyjnych, ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.
- c) Strategię informacyjną w powiązaniu z edukacyjną - ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych

i tym samym umożliwienie dokonywania przez dzieci i młodzież racjonalnego wyboru.

d) Strategię profilaktyczną wzmacniającą zasoby i mocne strony środowiska w przeciwstawianiu się nalogom.

e) Strategię alternatywną poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizację wycieczek, biwaków i innych form spędzania wolnego czasu.

f) Strategię interwencyjną w szczególnych, indywidualnych przypadkach głównie poprzez kontakt ze specjalistami.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną, alternatywną i interwencyjną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- 1) budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 4) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej;
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- (-) jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- (-) udziela pomocy rówieśnikom,
- (-) szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- (-) jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;

- (-) jest odpowiedzialny,
- (-) potrafi rozwiązywać konflikty,
- (-) potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- (-) jest asertywny,
- (-) potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- (-) godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- (-) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- (-) czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- (-) odróżnia dobro od zła,
- (-) dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- (-) może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta.

Absolwent jest:

- 1) **aktywny**: posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- 2) **odpowiedzialny**: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- 3) **otwarty**: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- 4) **optymistą**: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- 5) **tolerancyjny**: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- 6) **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

Model absolwenta jest kształtowany również poprzez realizację Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Cele	Zadania/ treści	Formy realizacji
Rozwijanie	udzielanie informacji o ofercie	warsztaty z doradcą

umiejętności podejmowania decyzji o wyborze drogi dalszego kształcenia i zawodu	edukacyjnej szkół średnich, zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.	zawodowym wg harmonogramu, lekcje wychowawcze, konsultacje indywidualne, udział w dniach otwartych szkół średnich, wizyty w instytucjach rynku pracy
Poszerzanie wiedzy na temat swoich talentów i predyspozycji zawodowych w kontekście współczesnego rynku pracy	-uczestnictwo w warsztatach z zakresu odkrywania i rozwijania talentów, mocnych stron i predyspozycji zawodowych -uczestnictwo w warsztatach dotyczących współczesnego rynku pracy	warsztaty z doradcą zawodowym wg harmonogramu, lekcje wychowawcze, konsultacje indywidualne,

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Przy tworzeniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie uwzględnione zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, analiza sytuacji wychowawczej przeprowadzanej dwa razy w roku przez wychowawców i pedagoga, wnioski z zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, rozmowy z nauczycielami i rodzicami, obserwacje zachowań uczniów oraz ankiety przeprowadzone wśród uczniów i rodziców, ewaluacji wewnętrznych i ewaluację Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego. Biorąc pod uwagę analizę danych uzyskanych podczas diagnozy wyodrębniliśmy czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące dla uczniów naszej szkoły, które posłużyły następnie jako punkt wyjścia do ustalenia właściwych kierunków oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych.

Czynniki ryzyka

1. Rozbicie rodziny
2. Niekorzystny wpływ mediów
3. Brak wsparcia ze strony rodziny
4. Uzależnienia behawioralne
5. Niekorzystne wzorce rodzinne
6. Niewydolność wychowawcza rodziców i prawnych opiekunów
7. Niekonsekwencja w wychowaniu

8. Niespójny front wychowawczy rodziców

Bardzo istotne jest określenie i wzmacnianie czynników chroniących prawidłowy rozwój dziecka zarówno w rodzinie jak i w środowisku szkolnym.

Czynniki chroniące

1. Przestrzeganie norm moralnych
2. Szkoła z tradycjami
3. Pełna rodzina, zapewniająca autentyczne więzi międzyosobowe oparte na miłości
4. Zainteresowanie własnym rozwojem osobowym, motywacja do nauki i osiągania sukcesów
5. Działania integrujące zespoły klasowe
6. Personalizacja uczniów (uczeń znany z imienia i nazwiska)
7. Różnorodność zajęć pozalekcyjnych
8. Wskazanie alternatyw w zakresie spędzania wolnego czasu
9. Nauczyciel jako pozytywny wzorzec
10. Działania akcyjne szkoły na rzecz środowiska lokalnego
11. Dobra atmosfera w szkole
12. Stworzenie dobrej płaszczyzny współpracy z rodzicami na poziomie klasowym
13. Włączanie rodziców w pracę wychowawczą oraz w organizację szkolnych imprez i uroczystości szkolnych

W bieżącym roku szkolnym 2017/2018 roku przeprowadzono diagnozę środowiska, zanalizowano potrzeby się i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- 1) badań ankietowych skierowanych do uczniów na temat ich oczekiwań w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- 2) spostrzeżeń wychowawców na temat klas,
- 3) analizy stanu wychowania w szkole:
 - (-) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
 - (-) sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego 2017/2018 oraz dokonanej diagnozy wyłoniono następujące obszary problemowe:

- problem z przemocą słowną, jaką uczniowie stosują wobec siebie
- sporadyczny kontakt bezpośredni lub pośredni ze środkami psychoaktywnymi (dopalaczami)
- niskie poczucie własnej wartości
- problem z zachowaniem dyscypliny na lekcjach i przerwach
- hałas – zwiększony poziom hałasu w szkole
- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zdrowego stylu życia

Wyżej wymienione obszary będą analizowane i zgłębiane za pomocą ankiet, rozmów, obserwacji.

6. Kryteria efektywności.

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły realizują *Program Wychowawczo – Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć się śmiałości, w pełni je aprobować. Uczniowie mogą uczyć się lubić samych siebie. Często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Uczą się ufać sobie i innym. Otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieciom, które mają trudności w nauce, potrzebne jest nasze zrozumienie i wsparcie.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1) Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,

- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

2) Pedagog szkolny:

- a) ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom,
- b) ma obowiązek ścisłej współpracy z Policją, sądem dla nieletnich,
- c) diagnozuje problemy wychowawcze,
- d) poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- e) doskonali swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;

3) Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- c) udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- d) odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem
- e) świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem;

4) Wychowawca klasy:

- a) prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- b) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,

- c) poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
 - d) uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
 - e) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
 - f) koordynują pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;
- 5) Rodzice:
- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
 - b) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

1. Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I- III.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Wzajemne poznanie się.	1. Uczniowie biorą udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. 2. Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych.
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	1.Prowadzenie zajęć: koło plastyczne - artystyczne, koło ekologiczno – przyrodnicze, koło „Małego Historyka”, zespół wokalaneczny „Wiolinki”, zajęcia muzyczne – artystyczne, koło informatyczne, koło matematyczne „Mały Pitagoras”, koło polonistyczne „Kolorowy świat”, koło teatralne „Mały Poeta ”, koło szachowe, koło rowerowe, SKS. 2. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym - przygotowanie go do konkursu, olimpiady. Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach.
Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych.	1.Uczniowie stosują formy dobrego zachowania.

	2. Biorą udział w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania.
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	1. Praca nad doskonalenie swojego charakteru i wyzbyciu się słabości. 2. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowania niepożądanych zachowań.
Bezpieczeństwo.	1. Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami – system kar i nagród. 2. Tworzenie klasowych kontraktów. 3. Organizacja pogadank, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa. 4. Realizacja programu „Bezpieczny Uczeń” przy współpracy z Policją. 5. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. 6. Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach. 7. Realizacja programu „Bezpieczne dziecko”. 8. Przeprowadzenie zajęć z ratownictwa medycznego w ramach programu „Ratujemy i uczymy się ratować”. 9. Sumienne pełnienie dyżurów nauczycielskich.
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	1. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. 2. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. 3. Samodzielnie korzystają ze stołówki szkolnej.
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	1. Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. 2. Poznanie obowiązków ucznia. 3. Nauczyciele uświadamiają dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. 4. Uczestniczą w pogadankach na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 5. Uwrażliwienie na problemy osób niepełnosprawnych.
Dbłość o dobry klimat w szkole.	1. Badanie samopoczucia ucznia w szkole. 2. Obserwacja zachowań na tle rówieśników. 3. Współpraca z Samorządem Uczniowskim – sekcją klas I - III.

Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 2. Poznają symbole narodowe i europejskie. 3. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 4. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 5. Poznają symbole narodowe i europejskie. 6. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 2. Poznają symbole narodowe i europejskie. 3. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 1. Nauczanie informatyki od I klasy. 2. Uczestniczenie w spektaklach teatralnych. 3. Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji - wykonywanie projektów.
Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole. 2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3. Realizacja programów: „Moda na zdrowie”, „Mamo, Tato -nie pal!”. 4. Kontynuacja programu „Szkoła Promująca Zdrowie”. 5. Spartakiada „Igrzyska radości - zdrowiem dla przyszłości” - zawody sportowa dla uczniów klas I-III. 6. Kształcenie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych wśród najmłodszych poprzez pogadanki. 7. Kontynuacja projektu „Pokochaj ciszę”.
Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, terapia integracji sensorycznej. 2. Indywidualne rozmowy z pedagogiem. 3. Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na

	<p>temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.</p> <p>3. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem.</p> <p>4. Konsultacje dla rodziców.</p> <p>5. Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń.</p> <p>6. Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami.</p> <p>6. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną.</p> <p>7. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.

Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Rozwój osobowości ucznia.	<p>1. Wspomaganie umiejętności samopoznania: (-) wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, (-) wdrażanie do autorefleksji</p> <p>2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli: (-) kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, (-) wdrażanie do samooceny,</p> <p>3. Umiejętność wykorzystania własnego</p>

	<p>potencjału: (-) motywowanie do nauki szkolnej, (-) rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów (-) stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, (-) rozwijanie zdolności twórczego myślenia, (-) kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, (-) pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, (-) kształtowanie hierarchii wartości, (-) praca z uczniem zdolnym, (-) praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych; 4. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych.</p>
<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez: (-) promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, (-) poszanowanie praw i potrzeb innych, 2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: (-) wdrażanie do empatii, (-) współpraca w zespołach, (-) realizacja projektów, (-) kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych, 3. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez: (-) kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, (-) rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych.</p>
<p>Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury). 2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez:</p>

	(-) zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, (-) poszanowanie mienia szkoły, (-) tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły.
Nawiązanie współpracy międzynarodowej.	1.Współpraca ze szkołami w Czechach. 2.Organizacja Dni Europejskich oraz Dni Języków Obcych.
Kształtowanie postaw patriotycznych	1.Zapoznanie uczniów z historią miasta i rejonu, znaczenie jego herbu, zabytkami, kulturą, itp. 2.Uczestnictwo w akademii, apelu przygotowanym przez uczniów. 3.Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów. 4. Wykonanie okazjonalnych gazetek na holu szkoły.
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	1.Zajęcia na lekcjach biologii, chemii, fizyki i geografii. 2.Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną. 3.Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”, „Dzień wody”.
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.	1.Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych. 2. Omówienie konsekwencji takich zachowań.
Likwidacja deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnym.	1.Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, terapii integracji sensorycznej. 2. Indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym. 3. Współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną.
Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym.	1.Współpraca z MOPS. 2. Pozyskanie sponsorów.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 3.Konsultacje dla rodziców. 4.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami.

	<p>5. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo w formach doskonalenia: kursach, szkoleniach.</p> <p>6. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.</p>
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	<p>1. Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje.</p> <p>2. Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych.</p>
Zdrowy styl życia.	<p>1. Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego trybu życia na godzinach wychowawczych i zajęciach edukacyjnych.</p> <p>2. Wdrażanie informacji o higienie ciała, racjonalnym odżywianiu się.</p> <p>3. Udział szkoły w programie: „Szkoła Promująca Zdrowie”, „Trzymaj formę”</p> <p>4. Fluoryzacja zębów - program profilaktyczny.</p> <p>5. Rozwijanie tężyzny fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego.</p> <p>6. Dbłość o czystość, ład i estetykę otoczenia - konkurs na „Najładniejszą klasę”.</p> <p>7. Realizacja programu własnego „Moda na zdrowie”</p> <p>8. Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia.</p> <p>9. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń i kursów.</p>
Profilaktyka zagrożeń.	<p>1. Środki i substancje psychoaktywne: (-) diagnoza środowiska ucznia, (-) wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania</p>

	<p> pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę, (-) konkursy wiedzy na temat używek dla uczniów, (-) gazetki ściennie, (-) bieżące informowanie rodziców/prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach. 2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc: (-) systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, (-) zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole (-) pogadanki, lekcje wychowawcze, (-) przeprowadzenie zajęć warsztatowych „Nie dla agresji” oraz „Stop przemocy w szkole”, (-) realizacja programu przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole „Żyj inaczej”, (-) stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów (-) reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia, (-) spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich. 3. Ukształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez: (-) propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby) (-) jak sobie radzić i gdzie szukać pomocy, (-) omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnienia danych osobowych. 3. Stałe monitorowanie zjawiska przemocy i agresji rówieśniczej. </p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<p> 1. Diagnoza środowiska: (-)wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, (-) ochrona ofiar przemocy: rozmowy </p>

	<p>z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.</p> <p>2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.</p> <p>3. Pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach.</p> <p>4. Realizacja programu „Chronimy dzieci” (projekt edukacyjny Fundacji „Dzieci Niczyje”).</p>
--	--

Na bazie w/w treści obowiązują programy wychowawcze do klas dla danej klasy, które stanowią załącznik niniejszego programu.

IV. Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli, służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym. Podstawą ewaluacji będą informacje zwrotne zebrane w oparciu o ankiety, obserwacje, notatki z rozmów.

Literatura:

- „Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły”, Zbigniew B. Gaś, Wiesław Poleszak
- Program wychowawczo- -profilaktyczny szkoły. Opracowywanie i ewaluacja, autor: prof. dr hab. Zbigniew B. Gaś – prezentacja multimedialna, materiały szkoleniowe
- www.ore.edu.pl – zasoby internetowe